

Ooperin tuulivoimapuisto, Seinäjoki

Perusteltu päätelmä

Perusteltu päätelmä on yhteysviranomaisen hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista tekemä perusteltu johtopäätös, joka on tehty arviointiselostuksen, siitä annettujen mielipiteiden ja lausuntojen, sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun pohjalta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain nojalla (jäljempänä YVA-laki).

1 Hanketiedot

Hankkeen nimi ja sijainti

Ooperin tuulivoimapuisto, Seinäjoki

Hankkeesta vastaava

Ilmatar Ooperi Oy, Kanavanranta 1, 00160 Helsinki

Konsulttina arviointiselostuksen laatimisessa on toiminut Sweco Finland Oy.

Yhteysviranomainen

Hankkeen yhteysviranomaisena on toiminut Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehtoista

Ilmatar Ooperi Oy suunnittelee tuulivoimapuistohanketta Etelä-Pohjanmaalle, Seinäjoen kaupungin Ooperin kylän itäpuoliselle alueelle. Hankealue sijaitsee Seinäjoen kaupungin länsiosassa. Se rajautuu Ilmajoen kuntarajaan etelässä ja myös Isonkyrön kunnanraja sijaitsee alueen läheisyydessä. Hankealueen rajalta etäisyys Seinäjoen keskustaan

kaakossa on noin 19 km, Isonkyrön keskusta pohjoisessa noin 15 km ja Ilmajoen keskusta etelässä noin 11 km. Hankealueelle suunnitellaan enintään 24 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on enintään 10 MW. Suunniteltujen voimaloiden napakorkeus on enintään 225 metriä, roottorin halkaisija enintään 250 metriä ja voimaloiden pyyhkäisykorkeus enintään 350 metriä. Hankealueen pinta-ala on noin 2800 ha. Hankealue on asumaton, metsätalouskäytössä olevaa aluetta. Sähkönsiirron vaihtoehtoja on kolme.

Arvioidut vaihtoehdot

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Toteutetaan 24 tuulivoimalan hanke.

VE2: Toteutetaan 15 tuulivoimalan hanke.

Arvioidut sähkönsiirron vaihtoehdot

Hankkeen sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavaksi 110 kV tai 400 kV ilmajohtona, riippuen toteutuvan hankkeen koosta. Kaikki sähkönsiirron hankevaihtoehdot kulkevat Ilmajoen kunnan läpi ja liittymispiste on Seinäjoen sähköasemalla.

SVEA: Sähkö siirretään 17 kilometriä pitkällä sähkönsiirtolinjalla hankealueen eteläpäästä kaakkoon Kylkisalonnevan länsipuolelta. Linja kulkee uudessa johtokäytävässä Fingridin Seinäjoki-Ulvila-sähkölinalle (400 kV) asti, missä se kääntyy kohti itää ja jatkaa Seinäjoen sähköasemalle Fingridin linjan pohjoispuolelle levennettävässä johtokäytävässä.

SVEB: Sähkö siirretään 16 kilometriä pitkällä sähkönsiirtolinjalla hankealueen eteläpäästä ensin kuntarajan suuntaisesti kohti koillista ja sitten kääntyen kaakkoon Kylkisalonnevan itäpuolelta. Linja kulkee uudessa johtokäytävässä Fingridin Seinäjoki-Ulvila-sähkölinalle (400 kV) asti, missä se kääntyy kohti itää ja jatkaa Seinäjoen sähköasemalle Fingridin linjan pohjoispuolelle levennettävässä johtokäytävässä.

SVEC: Sähkö siirretään 18 kilometriä pitkällä sähkönsiirtolinjalla hankealueen eteläpäästä ensin kuntarajan suuntaisesti kohti koillista ja sitten kääntyen kaakkoon Fingridin Seinäjoki-Tuovila-voimajohtojen (400 kV ja 110 kV) suuntaisesti. Linja kulkee uudessa johtokäytävässä Seinäjoki-Tuovila voimajohtojen asti, risteää linjojen kanssa ja kulkee siitä eteenpäin näiden voimajohtojen itäpuolelle levennettävässä johtokäytävässä Seinäjoen sähköasemalle asti.

2 Asian vireilletulo

Hankkeesta vastaava Ilmatar Ooperi Oy on saattanut hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä arviointimenettely) vireille toimittamalla ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma) yhteysviranomaiselle 6.3.2023. Arviointiohjelma oli nähtävillä 22.3.2023 – 21.4.2023 ja yhteysviranomainen antoi siitä lausuntonsa 8.6.2023.

Hankkeesta vastaava toimitti 25.9.2024 yhteysviranomaiselle ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (jäljempänä arviointiselostus) sen käsittelyä ja perustellun päätelmän antamista varten.

Hankkeen arviointimenettelyn tarve määräytyy YVA-lain liitteen 1 kohdan 7 e) tuulivoimahankkeet, kun yksittäisen laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia sekä kohdan 8 b) vähintään 220 kilovoltin maanpäälliset voimajohdot, joiden pituus on yli 15 kilometriä, perusteella.

3 Arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen

Yhteysviranomainen tiedotti arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä olosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 9.10. – 5.12.2024. Kuulutus ja arviointiselostus liitteineen julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla <http://www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa> ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/ooperituulivoimaYVA. Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty Seinäjoen kaupungille sekä Ilmajoen, Laihian ja Isonkyrön kunnille julkaistavaksi niiden verkkosivuilla. Lisäksi arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä olosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Epari-, Ilkka-Pohjalainen- ja Pohjankyrö -lehdissä 9.10.2024 julkaistuilla lehti-ilmoituksilla.

Arviointiselostukseen on voinut tutustua kuulemisaikana paperimuodossa Seinäjoen kaupungintalolla, Ylistaron kirjastolla, Ilmajoen kunnanvirastolla, Laihian kunnan teknisellä osastolla ja Isonkyrön kunnanvirastolla.

Arviointiselostuksesta järjestettiin yleisötilaisuus 29.10.2024 klo 17.30–19.30 Seinäjoen kaupungintalon valtuustosalissa, Kirkkokatu 6, 60100 Seinäjoki ja etäyhteydellä Teams-sovelluksen välityksellä. Yhteysviranomaisen ja hankkeesta vastaavan edustajien lisäksi yleisötilaisuudessa oli läsnä noin 32 henkilöä ja mukana etäyhteydellä enimmillään 44 kuulijaa. Yleisötilaisuudessa esiin nousseita asioita olivat muun muassa muun kuin arviointiselostuksessa esitetyn sähkönsiirtovaihtoehdon suunnitteillaolo, sähkölinja sijoittuminen kuukkelireviirille, suunniteltujen voimaloiden korkeus, voimaloiden

purkaminen ja kustannusten maksaminen, maisemavaikutukset, mahdollinen ekologinen kompensaatio, erikoiskuljetusten ja liikenteen reitti voimala-alueelle, voimaloiden tekniikka, hankeyhtiön omistuspohja, maa-ainesten tarve ja ottopaikat, betonin määrä menee perustuksissa sekä mihin betoni menee purettaessa.

4 Arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja mielipiteet

Yhteysviranomaisen pyysi lausunnot arviointiselostuksesta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiselostuksesta toimitettiin yhteysviranomaiselle 26 lausuntoa ja 20 mielipidettä.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/ooperituulivoimaYVA. Verkkosivuilla julkaistuista lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot. Kurikan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen, Pohjanmaan liitto, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes sekä Varsinais-Suomen ELY-keskus, kalatalousviranomaisen ovat ilmoittaneet, että heillä ei ole lausuttavaa hankkeen arviointiselostuksesta.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue huomauttaa, että koska arviointiselostuksessa on hyödynnetty Harjannevan hankkeen kuljetusreitiselvitystä, siinä ei ole tarkemmin tutkittu hankkeen todennäköisintä erikoiskuljetusreittiä Vaasan satamasta hankealueelle eikä kuljetusreitien osuutta valtatieltä 3 hankealueelle. Jatkosuunnittelussa tulee hyvissä ajoin selvittää tarvittavat maantieverkon muutostoimenpiteet vaikutuksineen, ja oltava niistä yhteydessä ELY-keskukseen. Vastuualue huomauttaa myös, että ELY-keskuksessa on suunnitteilla esitettyjä kuljetusreittejä koskevia tiehankkeita. Tiehankkeiden ajantasainen tilanne on syytä tarkistaa ELY-keskuksesta tuulivoimapuiston rakentamisajankohdan lähestyessä.

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää YVA-ohjelmavaiheen ja YVA-selostusvaiheen välillä voimalamäärään ja -sijoittelun tehtyjä muutoksia merkittävänä. Erityisen merkittävästi maakuntakaavan merkinnästä poikkeavat voimalasijainnit lisäävät maisemavaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle sekä valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön alueelle. VE1:n mukainen aluerajaus vaarantaisi Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n tavoitteet erityisesti kulttuuriympäristöjen osalta. Liitto kiinnittää huomiota myös maakuntakaavan 2050 merkintöjen ja suunnittelumääräysten huomioimiseen.

Maisemavaikutusten arvioinnissa olisi tullut käyttää uusittua Ympäristöministeriön opasta. Liitto katsoo, että maisemavaikutusten aluekohtaisten arviointitulosten perusteella VE1 ja VE2 eivät toteuta Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050:n Ooperin tuulivoimaloiden alueelle annettavaa aluekohtaista suunnittelumääräystä ja hankkeen mahdollisessa jatkosuunnittelussa tulee tutkia huomattavasti matalampia voimalakorkeuksia. Arviointiselostuksen havainnekuvat ovat heikkolaatuisia.

Sähkönsiirtovaihtoehtojen osalta liitto huomauttaa, ettei suunniteltujen linjojen osalta ole huomioitu sekä nykyisen maakuntakaavan että maakuntakaava 2050:n mukaisia suunnittelumääräyksiä ja kaavamerkintöjä. Liitto katsoo, että erittäin suuret ja suuret vaikutukset ovat luonteeltaan merkittäviä, ja ovat siten maakuntakaavan 2050 suunnittelumääräyksen vastaisia.

Fingrid Oyj muistuttaa, että heidän edellisissä lausunnoissaan esiintuodut asiat pitää ottaa huomioon jatkossakin, ja että suunnittelun edetessä voimajohtojen tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää erillinen risteämälausunto.

Ilmajoen kunta vastustaa alueelleen tai sen välittömään läheisyyteen sijoitettavia tuulivoimaloita lähempänä kuin kolmen kilometrin etäisyydellä kuntarajasta. Kunta vastustaa tuulivoimaloiden ja voimalinjojen sijoittamista Kylkisalonnevalle tai sen läheisyyteen.

Kyrönjokilaakson ja Orisbergin kulttuurimaiseman sekä Ilmajoen Alajoen lakeusmaiseman valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden maisemakuvan säilyttämiseksi hanketta ei tule toteuttaa lainkaan tai napakorkeuden tulee olla enintään 100 metriä.

Kunta vastustaa alueelleen sijoitettavia uusia voimajohtoreittejä ja toteaa, että uudet johtoreitit SVEA ja SVEB tuottavat merkittäviä haittavaikutuksia kunnan alueella, ja edellyttää, että sähkönsiirto sijoitetaan olemassa oleville reiteille ja pohjoisimmalle esitetylle reittivaihtoehdolle SVEC.

Kunta ei tule hyväksymään tuulivoimaloiden osien kuljetuksia alueellaan Visaharjuntien kautta suojellun Visaharjun läpi alueelle tehdyn rauhoituspäätöksen vuoksi.

Ilmajoen kunta, ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että melumallien 35–40 dB LAeq -vyöhykkeellä tai sen läheisyydessä Huissin Peräkylässä ja Kiikerinkylän Peräkylässä on noin 6–10 asuin- tai vapaa-ajan rakennusta. Alueet ovat nykytilassa varsin hiljaisia alueita, mikä todennäköisesti korostaisi voimaloiden aiheuttamaa muutosta äänimaisemassa. Tuulivoimaloiden toiminnanaikaisen melun vaikutuksia asutukseen ja erityisesti mahdollisuuksia vaikutusten lieventämiseen ja estämiseen olisi syytä selvittää arviointiselostuksessa esitettyä tarkemmin.

Arviointiselostuksessa ei ole myöskään arvioitu alueelle suunnitellun työmaaliikenteen vaikutuksia lähialueen asutuksen kokemaan rasitukseen (melu ja tärinä, liikenneturvallisuus, asukkaiden viihtyvyys), vaikka erityisesti Visaharjunttiellä raskas liikenne arvion mukaan kasvaa huomattavasti. Sähkönsiirtovaihtoehtojen osalta todetaan, että vaihtoehto SVEC:n maisemavaikutus vaikuttaisi olevan kahta muuta vertailtua vaihtoehtoa vähäisempi. Lausunnossa nostetaan esiin maisemavaikutusten ohella myös sähkönsiirron vaikutukset maa- ja metsätalouteen, Alajoen linnustoalueeseen sekä siirtoreittien varrelle osuvat mustaliuske- ja happamat sulfaattimaat. Myös hankkeiden mahdollisia yhteisvaikutuksia olisi syytä arvioida muun muassa Alajoen alueella.

Hanke sijaitsee alueella, joka on uudessa maakuntakaavassa merkitty sekä tuulivoimaloiden alueeksi, että luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeäksi alueeksi. Arviointiselostuksessa näiden osittain ristikkäisten maankäyttötavoitteiden yhteensovittamista ja kielteisten ympäristövaikutusten ehkäisemistä on käsitelty melko suppeasti, ja asia vaatisi selvennystä. Hankkeen vaikutukset luonnonmonimuotoisuuden kannalta tärkeään alueeseen olisi syytä tarkentaa, samoin kuin yhteisvaikutuksetkin luontovaikutusten ja ekologisten yhteyksien osalta.

Kylkisalonneva olisi tullut huomioida arviointiselostuksessa arvokkaana luontotyyppinä. Arviointiselostuksessa ei otettu kantaa mahdollisiin suuriin petolintuihin kohdistuviin vaikutuksiin. Suuria laajareviirisiä petolintuja on Kivi- ja Levalammen sekä Pässilänvuoren lähialueella. Arviointiselostuksessa ei ole myöskään käsitelty hankkeen vaikutuksia Visaharjuntien pohjoisosassa sijaitsevan tien molemmiin puoliin sijoittuvaan Visaharjun yksityismaiden suojelualueeseen. Luonnonsuojelualueeseen saattaa kohdistua merkittäviä vaikutuksia kuljetusreitin parantamisesta.

Ilmatieteen laitos ilmoittaa, että hankkeen sijaitessa yli 20 kilometrin päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta, laitoksella ei ole lausuttavaa arviointiselostukseen.

Laihian kunta toteaa, että arviointiselostukseen tulisi lisätä tieto Kattiharjun tuulivoimapuiston laajennuksen osayleiskaavasta, jossa hanketoimijana on Prokon Wind Energy Finland Oy. Kaavaehdotus oli nähtävillä syyskuussa 2024.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom huomauttaa, että tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulee ottaa huomioon voimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa, matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Myös tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin, joten suunnittelussa tulee varmistaa TV- ja matkaviestinpalveluiden sekä

tutkien ja radiolinkkien häiriötön toimivuus myös jatkossa. Eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä suunnitteluvaiheessa, ettei häiriötä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa. Virasto suosittelee, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla (30 km).

Luonnonvarakeskus huomauttaa, että suunnitellut sähkölinjat osuvat merkittäville lintujen muuttoreiteille. Saadut soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa paremmin huomioon voimaloiden sijoittelussa. Alueelle sijoittuu susireviirille ja siellä on tehty myös ilveshavaintoja. Luke huomauttaa, että kyseessä on luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeja, jolloin näiden lisääntymis- ja levähdyspaikojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla.

Metsähallitus toteaa, että hankealueelle tai sen läheisyyteen sijoittuu kokonaan tai osittain useita Metsähallituksen hallinnoimia kiinteistöjä, joista on tarkoitus muodostaa lakisääteisiä luonnonsuojelualueita, jolloin niillä pätevät luonnonsuojelulain (9/2023) mukaiset rauhoitusmääräykset.

Arviointiselostuksen mukaan on mahdollista, että hankkeen sähkönsiirto tullaan toteuttamaan kokonaan eri reittejä, kuin YVA-menettelyssä on tarkasteltu. Selostuksen mukaan tuolloin vaikutusten arviointia päivitetään ja kyseisen hankkeen YVA-menettelyn ajantasaisuudesta pyydetään lausunnot. Seinäjoen kaupungin valmisteleman Ooperin tuulivoimayleiskaavan valmisteluaineiston perusteella vaikuttaa, että hankkeessa on päädytty arviointiselostuksesta poikkeavaan sähkönsiirtovaihtoehtoon. Mikäli valittava sähkönsiirtoreitti on jokin muu kuin YVA-menettelyssä käsitellyistä, tulee selostusta samoin kuin sen pohjaksi tehtyjä luontoselvityksiä ja Natura-arviointia päivittää.

Puolustusvoimat, 2. logistiikkarykmentti ilmoittaa, että puolustusvoimilla ei ole hankkeen arviointiselostusvaiheessa lisättävää aiemmin lausuttuun (3. viite).

Seinäjoen kaupunki nostaa lausunnossaan esiin voimaloiden koon ja katsoo voimaloiden suunnitellun korkeuden 350 metriä olevan tässä tilanteessa ylimitoitettun ja jatkosuunnitteluun tulee edetä alle 300 metrin voimaloilla. Kaupunki pitää myös tärkeänä, että jatkosuunnittelussa arvioitaisiin uudestaan myös voimaloiden sijoittelua ja vähennettäisiin niiden määrää, jotta voitaisiin välttää välkevaikutukset ja keventää maisemavaikutusta.

Sähkönsiirron osalta esitetyt vaihtoehdot ovat ongelmallisia niiden sijoituessa Ilmajoen Alajoen maisema-alueelle ja viljellylle peltolakeudelle, koska alueelle sijoittuu ennestään useampi voimajohto ja rakenteilla on yksi uusi voimajohto Jurvan suunnasta Seinäjoen sähköasemalle. Sähkönsiirron osalta kaupunki suosittelee, että mikäli sähkönsiirrossa ei pystytä toteuttamaan useampaa hanketta samaan pylvääseen, harkitaan

maakaapelointia viljellyn peltolakeuden osalla maatalouselinkeinolle tuottaman haitan vähentämiseksi.

Seinäjoen kaupunki, ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että 350 metriin ulottuvien voimaloiden vaikutuksia ei vielä todellisuudessa tiedetä, että Etelä-Pohjanmaan avoimet alueet eivät kestä maisemassa näin korkeita voimalaitoksia, ja että välkevaikutuksien lieventämiseksi hankkeessa olisi suositeltavaa edetä matalammin voimalakorkeuksin.

Sähkönsiirtovaihtoehdoissa SVEA ja SVEB joudutaan rakentamaan uutta johtokäytävää pidempään kuin vaihtoehdossa SVEC ja lisäksi SVEA ja SVEB kulkisivat täysin uusina linjoina Ilmajoen Alajoen maisema-alueella, jonne suuret voimajohtokäytävät eivät sovellu. Toisaalta myös vaihtoehdossa SVEC pitäisi olemassa olevaa Seinäjoki-Tuovila-johtokäytävää leventää kyseisellä maisema-alueella. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee selvittää, voisiko uusi johto sijoittua olemassa olevalle Seinäjoki-Tuovila-voimalinjalalle sen jo olemassa olevan johtoaukean nykyisiin pylväisiin eli leventämättä nykyistä johtoaukeaa. Sähkönsiirron osalta tulisi jatkossa ottaa huomioon myös Ilmatar Laihia Oy:n tuulivoimahanke ja sen sähkönsiirto. Myös mahdolliset hankealueen ja sen alapuolisen valuma-alueen ojitussyhteisöt on selvitettävä ja varmistettava, ettei rakentamisesta aiheudu haittaa näiden toimialueen ojille ja maankuivatukselle.

Seinäjoen museot katsoo, että arkeologisen kulttuuriperinnön osalta hankkeen jatkosuunnittelu edellyttää lisäselvitystä, sillä hankealueen laajennuttua lähes 13 km²:llä, ei tehtyä arkeologista selvitystä voida pitää riittävänä, mutta se antaa hyvän pohjan jatkosuunnittelulle.

Museo arvioi, että hankkeesta syntyy suuret negatiiviset vaikutukset ympäröivään maisemaan ja kulttuuriympäristöön. Kaikista sähkönsiirtovaihtoehdoista kohdistuu haitta Ilmajoen Alajoen valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle.

Myös alueen asukkaista 65 % on asukaskyselyssä arvioinut alueen sopivan tuulivoimalle huonosti tai erittäin huonosti. Museo esittää näiden lähtökohtien pohjalta pohtimaan hankkeen toteuttamisedellytyksiä tai etsimään uusia ratkaisuja maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvien haitallisten vaikutusten lieventämiseksi.

Suomen Erillisverkot Oy ilmoittaa, että hankkeella ei ole vaikutusta heidän Verkko-operaattoripalvelut-liiketoimintaansa.

Väylävirasto huomauttaa, että sähkönsiirron reittivaihtoehdot risteävät Seinäjoki-Kaskinen radan kanssa, mutta vaikutuksia rautatieliikenteelle ei ole arvioitu eikä rautatien kanssa risteämisen mahdollistavia lupia käsitelty arviointiselostuksessa. Erityisesti rakentamisen aikaiset vaikutukset tulee arvioida myös rautatieliikenteelle. Tuulivoimalakuljetukset tulisi suunnitella

muuta reittiä kuin rautatien tasoristeyksen kautta. Rautatiehen tai ratatöihin liittyvien lupien tarve tulee tarkistaa.

Virasto pyytää ottamaan kuljettamisreittien suunnittelussa huomioon omat suunnittelukohteensa. Rautatiealueelle sijoitettavien rakennelmien, laitteiden ja johtojen sijoittamisessa ja rautatiealueella sekä radan suoja-alueella työskenneltäessä on noudatettava ajantasaisia Väyläviraston ohjeita.

Digita Oy toteaa, että tuulivoimahankkeet voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni-tv vastaanottoon ja vaikuttaa viranomaisten vaaratiedotteiden saatavuuteen ja yleiseen turvallisuuteen. Vaikutukset antenni-tv:n vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuteen liittyvien vaikutusten arvioinnissa. Vastaanotto-ongelmien välttämiseksi ennakkosuunnittelun tärkeys korostuu, jotta häiriöt pystytään välttämään hyvissä ajoin. Myös yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa tulee huomioida. Lisäksi *Digita* huomauttaa, että häiriöiden korjaamisvastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle.

Etelä-Pohjanmaan luonnonsuojeluyhdistys ry huomauttaa, että suunnitellut tuulivoimalat ja niihin liittyvät sähkölinjat pirstoisivat alueen luontoa, vaikuttaisivat maisemakuvaan, virkistyskäyttömahdollisuuksiin, muuttolintuihin ja ekologiin yhteyksiin. Hankkeella on myös yhteisvaikutuksia lähialueille rakennettavien muiden hankkeiden kanssa viheryhteyksiin.

Koska hankkeen toteuttaminen aiheuttaisi merkittävän heikentävän muutoksen alueen luonnonolosuhteille ja luontoarvoille, vaihtoehto VE0 olisi paras vaihtoehto.

Yhdistys nostaa lausunnossaan esiin erityisesti Kylkisalonnevan-Lauttajärven arvokkaan luontoalueen. Lisäksi huomautetaan, että arviointiselostuksen merkittävänä puutteena on alueellisesti erittäin uhanalaisen kuukkelin huomiotta jättäminen.

Sähkönsiirtovaihtoehdolla SVEA olisi toteutuessaan merkittävin luontoarvoja heikentävä vaikutus. Sähkönsiirtolinjan alle jäisi runsaasti uhanalaisiksi luokiteltujen ja muun muassa lintudirektiivin suojaamien lintulajien vakiintuneita pesä- ja soidinpaikkoja sekä uhanalaista kasvillisuutta. Ilmajohto heikentäisi peltolakeuden maisemakuvaa ja lisäisi muuttolintujen törmäysriskiä uutena linjana myös Ilmajoen Alajoen arvokkaalla maisema-alueella. Sähkönsiirtovaihtoehto SVEB aiheuttaa samansuuntaisia vaikutuksia luontoarvoihin.

Kaikki tarkastellut vaihtoehdot kulkevat Kylkisalonnevan suoalueen läpi. Kylkisalonneva on alueellisesti erittäin merkittävä suokohde ja voimajohto erottuisi avoimessa suoalueen maisemassa selvästi. Yhdistys katsoo, että kaikki nyt tarkastellut siirtolinjavaihtoehdot ovat toteutuskelvottomia.

Tuulivoimahankkeen toteuttamisen vaikutus hankealueen ja sen lähistön susireviiriin jää nyt tarkastellussa aineistossa epäselväksi.

Suomen Luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry huomauttaa, että piirin alueelle on tulossa arviolta noin 6000 tuulivoimalaa. Ooperin alue on Etelä-Pohjanmaan tärkeä luonnonmonimuotoisuutta ylläpitävä kohde. Hankkeen sähkönsiirtolinjavaihtoehdot tulevat pirstomaan ja tuhoamaan Ilmajoen viimeisen luonnontilaisen kaltaisen suon.

Pesimälinnustoselvityksessä ei ole havaittu alueella esiintyvää kuukkelia. Luontoselvitykset tulee tehdä oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa muun muassa linnuston, liito-oravan, lepakoiden ja viitasammakon osalta. Hanke tulee toteutuessaan häiritsemään eliöstöä, ja erityisesti häiriöherkät lajit siirtyvät ihmisasutuksen keskelle.

Lisäksi yhdistys on huolissaan muun muassa melun oikeanlaisesta mallinnuksesta, hankkeen vaikutuksista alueen maisemaan ja äänimaailmaan, linnuston törmäysriskistä, suojaetäisyydestä asuinkiinteistöihin ja muihin ympäristön herkkiin kohteisiin, voimala-alueiden yhteisvaikutuksista Länsi-Suomen alueella, vieraslajiriskeistä, maankäytön kompensatiosta, ympäristöön leviävästä mikromuovista sekä kasvinsuojeluaineiden ja öljyvuotojen aiheuttamista ympäristöriskeistä. Yhdistys katsoo parhaaksi vaihtoehdoksi VE0 ja hanketta ei tule toteuttaa.

Suomenselän Lintutieteellinen Yhdistys ry toteaa, että hankkeen tuulivoimalat ja sähkönsiirtolinjat pirstoisivat alueen luontoa ja vähentäisivät yhtenäisiä elinalueita. Lisäksi vaikutuksia olisi maisemakuvaan, virkistyskäyttömahdollisuuksiin ja muuttolintuihin.

Hankealue sijoittuu maakunnallisten viherrakenneselvitysten mukaiselle yhtenäiselle luontoalueelle/luonnon ydinalueelle, joten sen herkkyyks muutoksille on suuri. Myös muut lähialueen tuulivoimahankkeet vaikuttavat samoihin viheryhteyksiin. Pirstoutuminen vaikuttaa haitallisesti erityisesti yhtenäisiä rakentamattomia alueita suosiviin lajeihin.

Hankkeen toteuttaminen aiheuttaisi merkittävän heikentävän muutoksen alueen luontoarvoille, erityisesti Kylkisalonnevan-Lauttajärven arvokkaalle luontoalueelle. Tämän vuoksi vaihtoehto VE0 olisi luontoarvojen kannalta paras vaihtoehto.

Puutteena tehdyissä selvityksissä on alueellisesti erittäin uhanalaisen kuukkelin huomiotta jättäminen. Hankkeen toteutuminen heikentäisi lajin elinmahdollisuuksia merkittävästi.

Sähkönsiirtoreiteistä erityisesti vaihtoehdolla SVEA olisi merkittävin luontoarvoja heikentävä vaikutus muun muassa Kylkisalonnevan-Lauttajärven luontoalueen suojeluarvoihin, pesimälinnustoon sekä maisema-, retkeily- ja virkistysarvoihin. Ilmajoen Alajoen arvokkaalla maisema-alueella vaihtoehto heikentäisi alueen maisemakuvaa ja

halkaisisi muuttolintujen levähdysalueen. Alajoki on tunnistettu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaaksi linnustokohteeksi. Yhdistyksen näkemyksen mukaan kaikki nyt tarkasteltavat siirtolinjavaihtoehdot ovat toteutuskelvottomia.

Telia Finland Oyj ilmoittaa, että sillä ei ole huomautettavaa voimaloiden sijoituksista, mutta jatkossa hankkeen vaikutusalueelle ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä. Sähkönsiirtojohtoista pitää tehdä erikseen vaarajänniteselvitys lähellä olevien Telian kaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot).

Annetuissa mielipiteissä on otettu kantaa seuraaviin arvioinnin osa-alueisiin:

Tarkasteltavat vaihtoehdot ja hankekuvaus: Hanketta vastustetaan monessa mielipiteessä ja nähdään, että mikään hankevaihtoehdoista ei ole toteuttamiskelpoinen, paitsi VE0. Voimalat ovat liian korkeita ja niiden määrä on liian suuri. Hankkeesta tiedottaminen on ollut heikkoa. Esitetään huoli siitä, kuka kustantaa voimala-alueen purku- ja ennallistamiskulut. Arviointiselostus on puutteellinen ja sitä on täydennettävä. Todetaan, että asukkaita tulisi kuunnella, sillä hankkeen asukaskyselyssä tuli vastauksia jopa 626 kpl, joista kaksi kolmasosaa vastaajista sanoo suunnittelualueen Ooperissa sopivan huonosti tai erittäin huonosti tuulivoimalle. Voimalat ovat korkeampia kuin nykyiset käytössä olevat voimalat, joten etäisyys asutukseen pitäisi olla vähintään kolme kilometriä. Hanke aiheuttaa Naapuruussuhdelain 17 §:n tapauskohtaisen tarkastelun mukaisilla arviointiperusteilla kaikilla arvioitavilla osa-alueilla naapureille ja lähistöllä asuville kohtuuttoman rasituksen, jonka haittoja on lievennettävä sijoittamalla voimalat kauemmaksi asuinrakennuksista. Muutoksen suuruus on jätetty arvioinnissa huomioimatta.

Eteläisimmät tuulivoimalat tulisi sijoittaa Ulvilanluoman pohjoispuolella, jotta merkittävältä luontovaikutuksilta välttyttäisiin. Voimaloiden uudelleensijoittelulla voitaisiin säästää alueen eteläosaa. Toisaalta nähdään, että voimalat 15, 16, 17, 18, 19, 20 ja 21 tulee poistaa mukaan lukien sähkönsiirto vastaavalta alueelta. Katsotaan, että perusteltua päätelmää ei voida antaa, ellei näitä voimaloita vaadita poistettavaksi, ja että yhteysviranomaisen ohjelmalausunto on eteläisten voimaloiden osalta jätetty lainvastaisesti huomioimatta. YVA-menettelyssä käsitellään vanhoja vaihtoehtoja kaavamenettelyyn verrattuna. Hankkeessa ei ole onnistuttu YVA-menettelyn keskeisimmässä periaatteessa eli vaihtoehtotarkastelussa saadun palautteen mukaan.

Maisema ja rakennettu ympäristö: Hanketta vastustetaan, koska voimalat vaikuttaisivat voimakkaasti maisema-arvoihin muun muassa Ilmajoen Alajoen lakeusmaisemassa, Orisbergin kartanon ja ruukkialueen

kulttuurimaisemassa sekä Kyrönjoen maisemassa. Eteläosan voimaloiden poistaminen lieventäisi maisemavaikutusta Alajoelle, Könniltä etelään, valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen ytimeen. Maisema- ja kulttuuriympäristövaikutusanalyysi on virheellinen, puutteellinen ja lieventämiskeinoja ei ole esitetty. Arvioinnissa on käytetty vanhentunutta versiota ympäristöministeriön maisemavaikutusoppaasta, mikä vääristää hankkeen vaikutusalueita. Havainnekuviin ja niiden kattavuuteen ollaan tyytymättömiä. Nähdään, että vaikutusten todellista luonnetta on pyritty arvioinnissa lieventämään. Huomautetaan, että maisemavaikutuksia on mahdollista lieventää rajoittamalla tuulivoima-alueen kokoa, voimaloiden määrää ja kokoa.

Melu: Melumallinnuksesta todetaan, että siihen liittyy paljon epävarmuuksia. Mallinnus on tehty puutteellisin tai väärin tiedoin, eikä ole siten luotettava ja se on tehtävä uudelleen. Melumallinnuskartasta puuttuu loma-asunto. Melun suhteen arviointiselostuksessa esitetään harhaanjohtavaa tietoa muun muassa hiljaisista alueista sekä hankealueen taustamelusta ja hankealueen herkkyys melun suhteen sekä muutoksen suuruus on arvioitu väärin. Vaaditaan myös, että hiljaisen alueen osalta päivä- ja yöaikaisen ulkomelun osalta raja on asetettava tiukemmaksi, arvoon 33 dB(A). Huomautetaan, että varovaisuusperiaate melun suhteen korostuu, kun tarkasteltua voimalatyyppejä ei ole vielä olemassakaan.

Kasvillisuus, arvokkaat luontokohteet ja muinaismuistot: Hanke tulee pirstomaan luonnonmonimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen ja ekologisen yhteyden. Ooperin alueen ekologinen yhteys on yksi tärkeimmistä Etelä-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla. Eteläosan voimaloita sekä kaikki sähkönsiirto alueelta poistamalla yhtenäinen suo- ja metsäalue, hiljainen alue ja maakunnan merkittävin ekologinen yhteys säilyy. Maakuntakaavassa annettuja suunnittelumääräyksiä ekologisista yhteyksistä ei ole huomioitu arviointiselostuksessa. Hankkeesta aiheutuu häirintävaikutuksia seudullisesti tärkeään virkistyskohteeseen ja Kylkisalonnevan, Lauttajärven ja Järvennevan soiden ja ympäröivien metsien muodostamalle arvokkaalle alueelle. Kohti Kylkisalonnevaa suuntautuvat tiet eivät toimi ekologista yhteyttä katkaisevina. Voimala-alueen läheisyydessä ja sähkönsiirtoreitillä sijaitsee yksityisiä suojelumaita, jotka on suojeltu turvaamaan arvokasta metsäekosysteemiä ja luonnon monimuotoisuutta.

Eläimistö: Eläin- ja linnustoselvitykset ovat puutteellisia. Hankkeella on este- ja häirintävaikutuksia pesimälinnustoon. Voimalat sijoittuvat liian lähelle linnustollisesti arvokasta suo- ja metsäkokonaisuutta Kylkisalonnevaa. Kylkisalonnevan alueella on tavattu myös ilveksen ja ahman jälkiä ja myös muut suurpedot liikkuvat alueella. Viitataan Luonnonvarakeskuksen tutkimuskoosteeseen ja todetaan, että sen

perusteella läheiset voimat karkottavat noin 63 % linnustollisesti arvokkaan alueen linnustosta muualle.

Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys: Alue ei sovellu tuulivoima-alueeksi vakinaisen eikä loma-asutuksen tai virkistyksen näkökulmasta. Ollaan huolissaan matalataajuisten äänten kantautumisesta avoimilla alueilla. Alue on nykytilassa hiljainen ja valosaasteeton alue. Yhteysviranomaisen ohjelmalausunnossa vaatima selvitys vaikutuksista hiljaisiin alueisiin puuttuu. Tuulivoimaloiden melu, välke ja lentoestevalot pilaa alueen luonnonrauhan ja asumisviihtyvyyden. Huomautetaan, että melu on myös ympärivuorokautista. Olemassa olevilla vakituksilla ja vapaa-ajan asunnoilla on etuoikeus olla alueella, eikä niiden tarvitse sietää kohtuuttomia haittoja uutena alueelle sijoitettavista tuulivoimaloista. Huomautetaan välkkeen ohjearvon ylittymisestä yhden reseptoripisteen kohdalla. Välkehaitan aiheuttavat voimat on siirrettävä. Suoalueen virkistysarvoa korostetaan. Kotilammen ympärille rakennetulle suositulle patikointireitille aiheutuu haitallisia vaikutuksia.

Yhdyskuntarakenne, maankäyttö ja aineellinen omaisuus: Hankealue poikkeaa merkittävästi maakuntakaavasta, eikä noudata sen suunnittelumääräyksiä. Voimaloiden määrä ja hankealue ovat kasvaneet YVA-menettelyn alkuvaiheesta. Huomautetaan, että vaihtoehdossa VE1 ja VE2 ei ole huomioitu aiemmissa vaiheissa annettuja lausuntoja tai maakuntakaavan suunnittelumääräyksiä. Tuulivoimayhtiö tulee velvoittaa maksamaan haittakorvausta niille asuinkiinteistöille, jotka kärsivät jatkossa voimaloiden aiheuttamasta haitasta. Esitetään, että kuntien on vapautettava nämä rakennukset kiinteistöveroista ja nostettava saman verran tuulivoimaloiden kiinteistöveroa. Ollaan huolissaan asuinkiinteistöjen arvon alenemisesta.

Liikenne: Kuljetusreitin tulee noudattaa lyhintä mahdollista reittiä Vaasan satamasta Seinäjoen Ylistaron kautta hankealueen pohjoisosaan. Kuljetusta Visaharjun kautta vastustetaan. Reitin tieltä jouduttaisiin poistamaan suuri määrä metsää Ilmajoen kunnan alueella ja pilaamaan suojeltu Visaharju, joka on harjumuodostuma, luonnonsuojelualue ja pohjavesialuetta. Visaharjuntien välittömässä läheisyydessä on useita rakennuksia.

Sähkönsiirto: Sähkönsiirtoreitistö ei ole toteuttamiskelpoinen ja sitä vastustetaan. Siirtoreitit on suunniteltu luonnon arvoalueille ja ovat vastoin maakuntakaava 2050:n suunnittelumääräyksiä. Hanketoimija ei ole tunnistanut luonnon monimuotoisuuteen liittyviä arvoja, pyrkinyt turvaamaan ekologista yhteyttä tai estämään haitallisia vaikutuksia. Arviointiselostus saa kritiikkiä siitä, että siinä todetaan, että hankkeen sähkönsiirto mahdollisesti tullaan toteuttamaan muuta reittiä kuin selostuksessa on esitetty. Pienin haitta aiheutuisi sähkönsiirtoreitistä hankealueen koillispuolelta olemassa olevaan Seinäjoki-Tuovila-

voimajohtoon. Sähkön siirron osalta arviointiselostuksessa ei ole otettu selvää seudun erityyppisten energiahankkeiden sähkön siirron kokonaistilanteesta ja yhteisvaikutuksista. Yhteisiä ratkaisuja eri hankkeiden sähkön siirrolle tulisi etsiä. Sähkön siirron merkittäviä yhteisvaikutuksia Ilmajoen Alajoelle, valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle sekä FINIBA-alueelle, ei ole tunnistettu. Sähkölínjan rakentaminen pirstoo metsäpohjaa ja peltöjä, ja vaikeuttaa peltotöitä.

Yhteisvaikutukset: Yhteisvaikutuksista ollaan huolissaan, sillä 25 kilometrin säteellä kahdeksan muutakin tuulivoimalahanketta. Sosiaaliset, luontoon ja maisemaan kohdistuvat yhteisvaikutukset ovat poikkeuksellisen suuret koko Etelä-Pohjanmaankin tasolla tarkasteltuna. Alueen tuulivoimahankkeet vallitsevat näkymiä luonnossa ja tärkeät luonto- ja virkistysarvot menetetään. Seudun luonto pilataan voimaloilla.

Yleinen turvallisuus, ympäristöriskit ja ilmastovaikutukset: Voimalat on sijoitettu liian lähelle alueen teitä jäänheittoetäisyyden suhteen. Käytännössä koko hankealue on jäänheittoaluetta, mikä aiheuttaa riskin turvalliseen liikkumiseen alueella.

Vaikutukset viestintäverkkoihin, radio- ja tv-lähetysiin: Alueen asukkaat ovat matkaviestintäverkkojen varassa, joten tuulivoimaloiden haittavaikutukset viestintäverkkoihin huolestuttavat. Ihmetellään myös, mille alueille ja etäisyyksille haittaa voi aiheutua, ja mitä tehdään, jos haittaa ilmenee.

5 Arviointiselostuksen riittävyys ja laatu

Yhteysviranomainen on tarkastanut arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun. Arviointiselostus Seinäjoen Ooperin tuulivoimapuisto, täyttää YVA-lain (252/2017) 19 §:ssä ja YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:ssä arviointiselostukselle säädetyt sisältövaatimukset.

Arviointiselostus on laadittu arviointiohjelman ja olennaisilta osiltaan yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon pohjalta. Selostukseen ei kokonaisuutena arvioiden sisälly sellaisia olennaisia puutteita, jotka estäisivät yhteysviranomaista laatimasta perusteltua päätelmää hankkeen merkittävistä vaikutuksista. Selostuksen perusteella on mahdollista muodostaa kokonaiskuva hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista sekä tunnistaa ja arvioida hankkeen merkittävät vaikutukset.

Arviointiselostuksessa eri vaihtoehtojen vaikutusten eroavuuksia ja vaikutusten merkittävyyttä on kuvattu Imperia-hankkeessa kehitettyjä menetelmiä käyttäen, joka on yleisesti käytössä oleva tapa arvioida vaikutuksia YVA-menettelyssä. Arviointiselostuksessa arvioinnin tulokset on esitetty eri vaikutustyyppien arviointien kappaleissa sekä

taulukkomuodossa esitetyssä yhteenvedossa vaihtoehtojen vertailuosiossa. Yhteysviranomaisen pitää esitystapaa hyvänä, koska taulukot helpottavat keskeisten vaikutusten löytämistä arviointiselostuksen laajasta aineistosta.

Selostus sisältää yleistajuisen tiivistelmän ja kattavat lähdeviitteet. Selostus on kooltaan ja sisällöltään mittava (499 sivua ja 33 liitettä). Laajuudesta huolimatta arviointiselostuksesta oli jäänyt pois lukijalle tärkeää tietoa, joka oli esitetty vain liitteissä. Arviointiselostus sisälsi paljon yleistä taustatietoa, jota olisi ollut suositeltavaa karsia, ja esittää ympäristövaikutusten arvioinnin kannalta olennaiset asiat selostuksessa. Arviointiselostuksen luettavuuden kannalta tiiviimpi esitystapa olisi ollut suositeltava.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan arviointiselostuksessa on kuvattu riittävästi hankkeen kannalta olennaisia strategioita, tavoitteita ja suunnitelmia. Vaikutukset turvallisuuteen, viestintäverkkoihin, maa- ja kallioperään ja luonnonvarojen hyödyntämiseen on arvioitu riittävästi, eikä yhteysviranomaisella ole näiden vaikutusten arviointeihin huomautettavaa. Yhteysviranomaisen pitää hyvänä, että arviointiselostukseen on liitetty erillinen tarkastelu vaikutuksista meluun, välkkeeseen ja maisemaan eri voimalakorkeuksilla.

Vaikutusten arviointi on jaettu selkeisiin kappaleisiin ja kaikista arvioitavista vaikutuksista on esitetty arvioinnin epävarmuudet sekä tarkasteltu lieventämiskeinoja. Selostuksessa on esitetty YVA-lain 33 §:ssä edellytetyt tiedot arvioinnin laatijoiden pätevyydestä. Arviointia on ollut tekemässä Sweco Finland Oy:n YVA-työryhmässä 18 asiantuntijaa, joilla on 1–20 vuoden kokemus ja asianmukainen monipuolinen koulutus. Lisäksi on käytetty kokeneita alikonsultteja. Selostuksessa on esitetty arvioinnin tekijät osa-alueittain. Selvityksen laatijoilla on pääsääntöisesti pitkä kokemus selvitysten laadinnasta.

Kuulemisen sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun yhteydessä on noussut esille joitain puutteita ja epävarmuustekijöitä, jotka tulee ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelun, kaavoituksen ja lupamenettelyjen yhteydessä. Yhteysviranomaisen esittää puutteellisten arviointien osalta seuraavaa:

Hankkeen kuvaus ja hankevaihtoehdot

Hankkeen perustiedot on esitetty arviointiselostuksessa riittävästi ja selvästi. Voimalamäärä on molemmissa hankevaihtoehdoissa kasvanut ja voimaloiden sijoittelu muuttunut verrattuna YVA-ohjelmavaiheeseen. Voimaloiden mitoitus ei ole muuttunut. Yhteysviranomaisen on katsonut, että muutos ohjelmavaiheesta ei ole niin suuri, että sillä olisi ollut olennaista vaikutusta hankealueeseen ja hankkeesta todennäköisesti aiheutuviin vaikutuksiin.

Arviointiselostuksessa todetaan, että selostusvaiheen voimalasijoitteluun on vaikuttanut YVA-ohjelmasta saatu palaute. Miten palaute on otettu sijoittelussa huomioon, jää epäselväksi. Etelä-Pohjanmaan liitto toteaa lausunnossaan, että se pitää voimalasuunnitteluun YVA-ohjelma- ja YVA-selostusvaiheen välillä tehtyjä muutoksia merkittävinä sekä voimalamäärän, että -sijoittelun osalta, mutta muutoksia on perusteltu niukasti arviointiselostuksessa.

Hankkeen sähköaseman kuvauksen yhteydessä arviointiselostuksessa esitetään, että sähköaseman yhteyteen voi myöhemmässä suunnitteluvaiheessa tulla akkuvarasto tuulivoimaloiden tuottaman sähköön varastointiin, mutta akkuvarastoa ei käsitellä osana tätä YVA-menettelyä. Yhteysviranomainen toteaa, että mikäli alueelle suunnitellaan sähkövarastoa, suunnitelmat siitä sekä mahdolliset ympäristövaikutukset olisi tullut esitellä osana hankkeen YVA-menettelyä.

Sähkönsiirron vaihtoehdot eivät ole muuttuneet ohjelmavaiheesta ja ne kuvattu riittävästi ja selvästi. Arviointiselostuksessa myös todetaan, että on mahdollista, että hankkeen sähkönsiirto tullaan toteuttamaan kokonaan eri reittejä kuin tässä YVA-menettelyssä on tarkasteltu. Mahdollinen uusi reitti arvioidaan kokonaisuudessaan myöhemmin käynnistyvän Kattiharjun tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn yhteydessä.

Hankevaihtoehtoa VE0 ei käsitelty vaikutusten arvioinnin osalta jokaisen arvioinnin osa-alueen kohdalla. VE0 oli huomioitu vaikutusten yhteenvetotaulukossa, mutta hyvin niukasti.

Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

Arviointiselostuksessa on tuotu esiin Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:ssä annetut hankealueeseen kohdistuvat yleiset suunnittelumääräykset. Niiden pohjalta on arvioitu, että hankkeella ei ole vaikutuksia maakuntakaavan toteutumiseen. Arviointiselostuksessa ei ole kuitenkaan huomioitu kaikkia maakuntakaavan suunnittelumääräyksiä, mistä myös Etelä-Pohjanmaan liitto huomauttaa lausunnossaan. Liitto katsoo, ettei voimalasijoittelun poikkeamia suhteessa maakuntakaavassa osoitetun tuulivoimaloiden alueen rajaukseen ja maakuntakaavan muihin tavoitteisiin ole perusteltu asianmukaisesti.

Laihian kunta huomauttaa, että arviointiselostuksesta puuttuu tieto Kattiharjun tuulivoimapuiston laajennuksen osayleiskaavasta.

Sähkönsiirtoreittien suhdetta maakuntakaavaan kuvaavista arviointiselostuksen kartoista puuttuu maakuntakaavan merkintöjen selitteet, mikä hankaloittaa lukemista. Arviointiselostuksessa sähkönsiirtovaihtoehtojen vaikutusten arviointi maakuntakaavan merkintöihin jää vähäiseksi, eikä niiden mahdollisia vaikutuksia maakuntakaavoissa esitettyihin sähkönsiirtoa koskeviin yleisiin

suunnittelumääräyksiin arvioida. Sähkön siirron osalta ei ole selvitetty sähkön siirron toteuttamista peltojen osalta maakaapelein, vaikka yhteysviranomaisen sitä ohjelmalausunnossaan edellytti.

Jatkosuunnittelussa tulee tarkentaa, miten valittu suunnitteluratkaisu ottaa huomioon maakuntakaavojen tavoitteet, sähkönsiirtoreittien vaikutusalueelle sijoittuvat kaavamerkinnot sekä yleiset sähkösiirtoa koskevat suunnittelumääräykset.

Suunnitelmat ja luvat

Arviointiselostuksessa on esitetty kattavasti hankkeen tarvitsemia lupia, sopimuksia ja pyydettäviä lausuntoja. Koska YVA-menettelyn yhteydessä arvioidaan myös toiminnan päättymisen vaikutuksia, yhteysviranomaisen muistuttaa, että voimalan purkaminen edellyttää nykyisen lainsäädännön (Rakentamislaki 751/2023 55 §) mukaan purkamislupaa.

Arviointiselostuksessa on huomioitu vesilupaa edellyttävät tai mahdollisesti edellyttävät toimet. Ilmoitukset tarvittavista ojituksista tulee tehdä vesilakia valvovalle viranomaiselle viimeistään 60 päivää ennen toimenpiteitä. Kaikista vähäistä laajemmista ojituksista ja vesistöjen alituksista (mm. valuma-alueeltaan yli 10 km²:n laajuisten uomien alitukset) tulee jättää ilmoitus vesilain valvojaviranomaiselle. Teiden rakentamiseen liittyvä kuivatustarve tulee myös ilmoittaa ojituksena.

Maisema ja kulttuurihistoriallinen ympäristö

Vaikutusten arvioinnissa on painotettu lähialuetta (0–6 km) ja ulompaa vaikutusaluetta (6–15 km). Kaukovaikutusaluetta (15–35 km) on tarkasteltu arvioinnissa yleispiirteisemmin. Arvioinnissa on huomioitu etäisyyden vaikutus ympäristöministeriön vuonna 2016 antaman ohjeistuksen pohjalta, jonka lähtökohtana on olleet noin 200 metriä korkeat voimalat. Arviointiselostuksessa todetaan, että maisemavaikutusten arviointi on laadittu ennen uuden ohjeistuksen ilmestymistä, ja että vaikutusten arvioinnissa on huomioitu nykyisin suunniteltavien korkeampien voimaloiden vuoksi ohjeistuksen mukaiset etäisyysvyöhykkeiden äärialueet. Selostuksessa todetaan myös, että laadittu maisemavaikutusten arviointi ulottuu uuden ohjeistuksen mukaiselle teoreettiselle maksiminäkyvyysalueelle, ja kattaa siten myös uudessa ohjeistuksessa määritellyn vaikutusalueen. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että etäisyysalueita olisi ollut hyvä laajentaa vielä enemmän suunnitellun voimalakoon ollessa noin 150 metriä vanhaa ohjeistusta korkeampi, ja maisemavaikutusten arviointia päivittää muuttuneiden vaikutusalueiden osalta, sillä nyt vanhan mallin mukaan nimetyt vaikutusalueet heikentävät arviointiselostuksen luottavuutta. Hankealueen läheiset maisema-alueet sijaitsevat uuden vyöhykejaon mukaan lähivaikutusalueella, eivätkä ulommalla vaikutusalueella, kuten selostuksessa todetaan.

Hankkeen vaikutusalueella on useita valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ja muun muassa rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteita. Nämä kohteet ja hankealueen etäisyys niihin on esitetty arviointiselostuksen tekstissä kattavasti. Kokonaiskuvan saamista olisi helpottanut kohteiden koonti taulukkoon sijainti ja etäisyydet huomioiden, varsinkin, kun vaikutusaluevyöhykkeet ovat vanhan ohjeistuksen mukaisia.

Tarkastelussa on käytetty apuna näkyvyysalueanalyysiä sekä havainnekuvia 15 kuvauspisteeltä eri puolilta hankealuetta. Näkyvyysalueanalyysissä ja havainnekuvin on käytetty hankkeeseen suunnitellun mukaisia voimalamitoituksia. Lisäksi on laadittu erillinen tarkastelu kolmella erilaisella voimakorkeudella havainnekuvin neljästä eri kuvauspisteestä. Sähkön siirron havainnekuvia on yhdestä kuvauspisteestä vaihtoehtojen SVEA ja SVEB osalta.

Yhteysviranomaisen toteaa, että havainnekuviin laatu oli vaihteleva. Panoraamakuvin voimalat katoavat horisonttiin sekä päivä- että yöajan kuvissa. Monissa kuvauspisteissä tavallinen kuva olisi voinut tuoda maisemavaikutukset esiin panoraamaa paremmin. Kuvauspisteitä olisi voinut olla enemmän tai ne olisi voinut valikoida eri tavalla, huomioiden, että hankkeen vaikutusalueella sijaitsee laajoja arvokkaita maisema-alueita. Myös hankkeen lähivaikutusalueelta (0–2 km...8–10 km) olisi voinut olla useampia kuvauspisteitä esimerkiksi läheisen asutuksen osalta (alle 2 km) sekä arvokkaiden maisema-alueiden osalta. Nyt etäisyyksiltä 0–3 km ja 3,5–7 km ei ole lainkaan havainnekuvia.

Sähkön siirrosta olisi tullut olla useampi havainnekuva Alajoen valtakunnallisesti arvokkaalta maisema-alueelta, ja erityisesti vaihtoehtojen SVEB vaikutus maisemaan jää havainnollistamatta kuvan suuntauksen vuoksi. Koska linjat ovat peltoalueella uusia, olisi myös SVEB:n vaikutus maisemaan ollut hyvä havainnollistaa selkeästi. Havainnekuviin oli yhdistetty myös voimalat, mutta panoraamakuvin ne sulautuivat horisontin vaaleuteen.

Linnusto

Linnustoselvitykset ovat osittain puutteellisia. Pesimälinnustoselvitys on riittävytydessään vain minimivaatimukset täyttävä. Selvitys on toteutettu vain yhdellä kohdekohtaisella käyntikerralla, mikä aiheuttaa huomattavaa epävarmuutta tulosten tulkintaan muun muassa pesimisvarmuuden ja harvalukuisten lajien osalta. Selvityksissä on jäänyt havaitsematta esimerkiksi uhanalainen kuukkeli, josta alueelta on useita havaintoja viime vuosilta. Lisäksi eri lajien pesintöjen sijoittuminen eri vaiheisiin kevättä jää huomiotta.

Menetelmistä pistelaskennalla saadaan hyvin yleispiirteisiä tuloksia, ja linnustollisesti merkittävimmiksi kohteiksi ennalta arvioituihin tulee käyttää

kartoituslaskentaa. Arviointiselostuksesta ei selviä, mitkä alueet on selvitetty kartoituslaskentamenetelmällä.

Hankealueella pesivien ja ruokailevien päiväpetolintujen havainnointiin käytettyjen päivien määrä on hyvin vähäinen suhteessa hankealueen kokoon. Tämä yhdistettynä selvityksen toteuttamiseen vain yhdestä havaintopisteestä johtaa siihen, että selvityksellä ei voida katsoa saadun luotettavaa kuvaa päiväpetolintujen esiintymisestä ja niiden lentojen suuntautumisesta koko hankealueella. Erityisesti hankealueen pohjoispuolen havainnointi on etäisyyden takia ollut mahdotonta, jolloin Nättiisiin ja Pelman metsän Natura-alueilla mahdollisesti pesivät metsäpetolinnut ovat saattaneet jäädä havaitsematta. Arviointiohjelmassa esitettyä päiväpetolintujen törmäysmallinnusta ei ole tehty. Pöllöselvityksessä havainnointiin käytetty aika on vähäinen.

Muuttolintujen tarkkailuun käytetty aika on vähäinen (10 vuorokautta keväällä ja 11 syksyllä) verrattuna hankealueen suureen kokoon. Selvityksessä ei ole esitetty perusteluja, miksi havainnointiin käytettyjen päivien määrä poikkeaa huomattavasti Linnustovaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa -oppaassa (Ympäristöministeriö 2016) esitetystä seurantapäivien määrästä (30 keväällä ja 30 syksyllä). Myös tämä tarkkailu on toteutettu samoin kuin edellä mainittu petolintutarkkailukin, joten se on riittämätön yhden tarkkailupisteen ja hankealueen kauimmaisten osien suuren etäisyyden takia. Lisäksi kevätaikainen muutontarkkailu on lopetettu tiettyjä lajeja, varsinkin mehiläishaukkaa, ajatellen liian varhain. Yöllä muuttavia lajeja ei ole havainnoitu lainkaan. Yöllä muuttavat lajit muodostavat todennäköisesti merkittävän osan kaikista muuttavista lajeista.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Tehty arkeologinen selvitys antaa hyvän pohjan hankkeen jatkosuunnittelulle, mutta selvitystä ei voi pitää riittävänä hankealueen laajennuttua. Hankkeen jatkosuunnittelu edellyttää lisäselvitystä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Melu ja välke

Melu- ja välkemallinnuksista puuttuu yksi rakennus- ja huoneistorekisterin mukaan käytössä oleva vapaa-ajan asuinrakennus. Rakennus sijaitsee vaihtoehdon VE1 35-40 dB meluvyöhykkeellä.

Melun osalta arviointiselostuksessa ei esitetä taulukkomuodossa mallinnuksen tuloksia. Lukijalle jää epäselväksi, mitkä ovat tarkat äänitasot eri tarkastelupisteissä. Arviointiselostuksessa on esitetty vyöhykekartat melun leviämisestä eri äänitasoalueiden mukaisesti, mutta tarkat mallinnustulokset tarkastelupisteittäin on esitetty vain liitteessä.

Arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa yhteysviranomainen on todennut, että arviointiselostuksessa tulee kuvata selkeästi melumallinnuksissa käytettyjen ja hankkeeseen suunniteltujen voimaloiden eroavuudet ja niistä aiheutuvat arvioinnin epävarmuustekijät. Epävarmuustekijöitä ei ole kuvattu.

Myöskään välkkeen osalta arviointiselostuksessa ei esitetä mallinnuksen tuloksia kaikkien reseptoripisteiden osalta taulukkomuodossa.

Natura-alueet ja luonnonsuojelukohdeet

Vaikutukset Natura-alueisiin ja maakuntakaava-aineistoissa esitettyihin suojelualueisiin on arvioitu korkeintaan vähäisiksi, mutta arvioinnissa on otettu huomioon lieventämistoimenpiteitä. Lieventävillä toimenpiteillä tarkoitetaan niitä toimenpiteitä, joita hankkeesta vastaava voi ehdottaa, jos Natura-arvioinnissa ei voida poissulkea mahdollisuutta, että hanke tai suunnitelma yksin tai yhdessä muun olemassa olevan tai suunnitellun Natura-alueeseen vaikuttavan toiminnan kanssa merkittävästi heikentää Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Lieventävillä toimenpiteillä ei tarkoiteta säädösten mukaista toimintaa, kuten öljyvahinkojen ehkäisemistä. Arviointiselostuksessa lieventämistoimenpiteinä on esitetty muun muassa hulevesien ohjaus, öljyvuotojen ehkäisy ja vieraslajien torjunta.

Natura-arvioinneissa ei käsitellä Pelman metsän (SAC, FI0800153) ja Nättiypiin (SAC, FI0800103) suojeluperusteena olevaan liito-oravaan kohdistuvia tuulivoimaloiden aiheuttamia häiriövaikutuksia, vaikutuksia hankkeen toteutuessa rakennettavien huoltoteiden aiheuttamasta häiriön lisääntymisestä alueella tai kulkuyhteyksien parantumisen myötä lisääntyneen metsätalouden aiheuttamasta elinympäristöjen pirstoutumisesta ja menetyksestä aiheutuvia vaikutuksia. Mahdollisia yhteisvaikutuksia alueen muiden tuulivoimahankkeiden tai muiden hankkeiden ja Ooperin tuulivoimahankkeen vaikutuksista liito-oravan elinympäristöihin on arvioinnissa käsitelty puutteellisesti.

Sähkönsiirtovaihtoehto SVEA:n nykytilan kuvauksen yhteydessä ei ollut mainittu maakuntakaavassa osoitettua Kärmesojanmaan luonnonsuojelualueita, jonka läpi linja kulkee. Vaikutusten arvioinnissa vaikutukset alueeseen on huomioitu ja arvioitu kohtalaisiksi kielteisiksi, mutta arviointia ei perustella, eikä aluetta koskevaa kaavamääräystä ole huomioitu.

Tuulivoimaloiden osien kuljetusreitiksi suunnitellaan Visaharjuntietä, jota on tätä tarkoitusta varten tarvetta parantaa sekä puustoa poistaa tien varrelta suurelta osin. Visaharjulla Peräkylän alueella sijaitsee yksityinen luonnonsuojelualue (YSA103250), johon kohdistuvia vaikutuksia tietä parannettaessa ei ole lainkaan huomioitu arviointiselostuksessa.

Yhteisvaikutukset

Arviointiselostuksessa yhteisvaikutuksia on arvioitu jokaisen arvioitavan teemakokonaisuuden yhteydessä. Menettely on hyvä, sillä se varmistaa, että yhteisvaikutukset käsitellään kaikkien arvioinnin osa-alueiden osalta. Kokonaisuuden arviointia olisi helpottanut yhteisvaikutukset kokoava kappale.

Yhteisvaikutusten osalta kaikkia alueen maankäyttöä muuttavia hankkeita ei ollut lueteltu arviointiselostuksessa. Lisäksi selostuksessa oli hankkeiden vaiheista ristiriitaista tietoa.

Sähkönsiirron osalta yhteisvaikutusten arviointia oli vaikea hahmottaa. Karttakuvaukseen huomioituista muista siirtolinjoista olisi ollut tarpeen. Yhteisvaikutusten arvioinnin osalta jää epävarmuus siitä, että onko esimerkiksi yhteisvaikutukset Seinäjoki-Niinistönneva voimajohdon kanssa huomioitu arviointiselostuksessa kaikilta osin.

Pinta- ja pohjavedet

Tuulivoimaloiden osien suositelluksi kuljetusreitiksi on arviointiselostuksessa esitetty alueelle saapumista etelän suunnasta vt 3:lta Visaharjuntietä pitkin. Visaharjuntie kulkee Visaharjun (1014551) vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella harjuytimen suuntaisesti. Tieosuuden perusparantamisen aiheuttamaa riskiä pohjavesialueen pohjaveden laadulle ei ole huomioitu arviointiselostuksessa.

Arviointiselostuksessa on epävarmuutta sähkönsiirtolinjojen läheisyydessä olevissa vedenottamosijainneissa. Alapään vesiosuuskunnan vedenottamon kolme lähdekaivoa sijaitsevat lähempänä sähkönsiirtoreittiä SVEA kuin arviointiselostuksessa on esitetty. Etäisyys sähkönsiirtoreitistä kaivoon on pienimmillään vain noin 50 metriä. Näin lähelle kaivoa rakentamiseen voi liittyä riski pohjaveden laadun tai määrän muuttumisesta siten, että hanke tarvitsisi vesilain mukaisen luvan.

Liikenne

Arviointiselostuksesta ei ilmene, onko kuljetusreitin suunnittelussa huomioitu yhdystietä 17531 koskevat Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitetut kaavamerkinnot. Tie kulkee muun muassa luonnonsuojelu- ja pohjavesialueella, jonne on arviointiselostuksessa suunniteltu tienleventymistä ja huomattavaa puunpoistoa. Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Kuljetusreitin suunnittelussa tulee huomioida kaikki alueelle sijoittuvat maakuntakaavamerkinnot suunnittelu- ja suojelumääräyksineen sekä maakuntakaavan koko maakuntaa koskevat suunnittelumääräykset. Lisäksi tulee huomioida maakuntakaavan koko maakuntaa koskevat suunnittelumääräykset.

Ilmasto

Arviointiselostuksessa ei ole mainittu hankkeeseen liittyviä ilmastomuutokseen sopeutumisen tarpeita tai ilmastoriskejä ja sitä, miten ne otetaan huomioon. Nämä seikat tulisi huomioida hankkeen jatkosuunnittelussa.

6 Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä

Arviointiselostuksen, kuulemispalautteen ja oman lisätarkastelunsa perusteella yhteysviranomainen esittää perusteltuna päätelmänään Seinäjoen Ooperin tuulivoimahankkeen merkittävistä vaikutuksista seuraavaa.

Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeen keskeisimmät vaikutukset kohdistuvat maisemaan, linnustoon sekä ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen.

Hankkeella on arviointiselostuksen mukaan suuria ja kohtalaisia kielteisiä maisemavaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille: suuria kielteisiä vaikutuksia Orisbergin kulttuurimaisemalle ja kohtalaisia kielteisiä Ilmajoen Alajoen lakeusmaisemalle ja Kyrönjokilaakson kulttuurimaisemalle. Orisbergin kulttuurimaisemaan sijoittuu lisäksi valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Orisbergin ruukinalue. Kaikki mainitut maisema-alueet sijoittuvat hankkeen lähivaikutusalueelle, mutta alueet ovat pinta-alaltaan laajoja, ja ne ulottuvat myös ulommalle vaikutusalueelle. Hankkeen vaikutusalueella on lisäksi useita muita valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita.

Arviointiselostuksessa on tunnistettu suuret kielteiset vaikutukset eteläpuolen avoimien suoalueiden luonnonmaisemaan, Kylkisalonnevaan, Lauttajärveen ja Järvennevaan, mihin yhteysviranomainen yhtyy.

Yhteysviranomainen yhtyy arvioon maisemavaikutuksista Orisbergin kulttuurimaisema-alueelle. Ilmajoen Alajoen ja Kyrönjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin saattaa olla arvioitua suurempia vaikutuksia, sillä maakuntakaavan suunnittelumääräyksiä ei ole huomioitu. Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo, että kumpikaan hankkeen vaihtoehtoista ei toteuta maakuntakaavan Ooperin tuulivoimaloiden alueelle annettuvaa aluekohtaista suunnittelumääräystä. Yhteysviranomainen katsoo, että vaihtoehto VE1:ssä muutokset maisemaan ovat hieman suurempia kuin VE2:ssa. Erityisesti vaihtoehdon VE1 koillispuolen voimalat aiheuttavat maisemavaikutuksia Orisbergin kulttuurimaisemalle.

Vaikutusten lieventämistoimena arviointiselostuksessa esitetään matalampien voimaloiden sijoittamista koko alueelle tai alueen pohjoisosaan tai voimaloiden poistamista alueen eteläosasta. Yhteysviranomaisen toteaa, että arviointiselostuksen nähtävilläoloaikana saapuneissa lausunnoissa ja mielipiteissä on vaadittu voimalakorkeuksien madaltamista sekä voimaloiden poistamista, jotta maisemavaikutukset lievenevät. Voimalakorkeuteen ja -sijoitteluun on syytä jatkosuunnittelussa vielä kiinnittää huomiota, jotta hankkeen maisemavaikutukset vähenisivät.

Yhteysviranomaisen huomauttaa myös, että tällaisenaan hanke on ristiriidassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n yleismääräyksen kanssa, jonka mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentaminen merkittävästi heikennä valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tai merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen maisemakuva.

Huomattava osuus sähkönsiirtoreiteistä kulkee kaikissa vaihtoehtoissa valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella Ilmajoen Alajoella. Maisemallisesti vähiten haittoja olisi vaihtoehdolla SVEC. Sähkönsiirron maisemavaikutusten lieventämiskeinona ei ole arvioinnissa selvitetty maakaapelointia.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että hankkeiden yhteisvaikutukset voivat paikoin muodostua merkittäviksi, sillä noin 20 kilometrin etäisyydellä hankealueesta sijaitsee seitsemän (7) eri vaiheissa olevaa tuulivoimahanketta, ja 25 kilometrin etäisyydellä 12 hanketta. Maiseman osalta yhteisvaikutuksia muodostuu erityisesti vaikutusalueen avonaisille alueille. Maisemakuvaan saattaa muodostua kohteita, joissa tuulivoima-alueet muodostavat ryhmiä, joiden lähivaikutusalueet ovat osittain päällekkäisiä, jolloin voimalat voivat hallita maisemaa eri suunnista.

Vaikutukset linnustoon on arvioitu molempien hankevaihtoehtojen osalta kohtalaisiksi kielteisiksi. Yhteysviranomaisen yhtyy arvioon, mutta toteaa, että pesimälinnustoselvitysten puutteet aiheuttavat epävarmuutta linnustovaikutusten arviointiin, ja joidenkin lajien osalta vaikutukset saattavat olla arvioitua suurempia. Esimerkiksi alueen kuukkelireviiri on jäänyt havaitsematta.

Vaikutukset päiväpetolintuihin ja pöllöihin on arviointiselostuksessa arvioitu kohtalaisen kielteiseksi. Yhteysviranomaisen katsoo arviointiin liittyvän suurta epävarmuutta havainnoinnin puutteiden vuoksi. Vaikutukset saattavat olla siten arvioitua suurempia.

Sähkönsiirtovaihtoehtojen osalta vaikutukset on arvioitu vaihtoehdon SVEB osalta kohtalaisiksi kielteisiksi ja vaihtoehtojen SVEA ja SVEC osalta vähäisiksi kielteisiksi. Yhteysviranomaisen katsoo, että kaikkien kolmen sähkönsiirtovaihdon vaikutukset alueen pesimälinnustoon voivat olla vähintään kohtalaisia kielteisiä niiden elinympäristöjen tuhoutuessa ja

pirstoutuessa. Linnustoon kohdistuviin kokonaisvaikutusten perusteella haitallisin vaihtoehto on SVEA, joka kulkisi arvokkaaksi suokohteeksi tunnistetun Kylkisalonnevan, Puurovuoren alueen merkittävän kehrääjäesiintymän sekä Alajoen peltoaukeiden läpi. Vaihtoehto SVEC on kaikkiaan linnustolle todennäköisesti vähiten haitallinen.

Arviointiselostuksen mukaan hankkeella ei ole vaikutuksia luontodirektiivin liitteen IV a lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin tai ne ovat vähäisiä kielteisiä, sillä rakentaminen ja toiminta aiheuttavat häiriötä eläimistölle ja suotuisien elinympäristöjen määrä vähenee. Vaihtoehdon VE1 melu on hiukan suurempaa liito-orava-alueilla. Yhteysviranomaisen toteaa, että liito-oravakartoituksen riittämättömyys aiheuttaa epävarmuutta vaikutusten arviointiin lajin osalta ja vaikutukset voivat olla arvioitua suurempia.

Yhteysviranomaisen muistuttaa, että uhanalaiset kasvilajit ja luontotyytit tulee huomioida voimalapaikkojen ja sähkönsiirtolinjan sijoittamisessa.

Hankevaihtoehdon VE1 vaikutukset Pelman metsän ja Nättypiin Natura-alueiden suojeluperusteena olevaan liito-oravaan jäävät epävarmoiksi, joten vaikutuksia Natura-alueen eheyteen ei voida arvioida. Vaihtoehdon VE1 merkittäviä vaikutuksia Pelman metsän tai Nättypiin Natura-alueiden suojeluperusteena olevaan liito-oravaan ei pystytty Natura-arvioinnin perusteella sulkemaan pois. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan hankevaihtoehdon VE2 ei katsota vaikuttavan merkittävästi Pelman metsän tai Nättypiin Natura-alueisiin.

Yhteysviranomaisen toteaa, että vaikutuksissa ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen korostuu melu- ja välkehaitat sekä hankkeen vaikutukset virkistysmahdollisuuksiin. Hankealue ympäristöineen on nykyisellään hiljaista ja pimeää aluetta, johon tuulivoimalat yöaikaisine lentoestevaloineen tuovat alueen asukkaille ja virkistyskäyttäjille merkittävän muutoksen.

Meluvaikutusten arviointiin liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä ja riski melun ohjearvon ylitykselle, koska suunnitellut voimalat ovat mittasuhteiltaan ja nimellisteholtaan paljon suurempia kuin tällä hetkellä käytössä olevat voimalat, joiden lähtömelutasoon mallinnus perustuu. Lisäksi mallinnuksessa on käytetty meluvaikutuksia lieventäviä ratkaisuja. Yhteysviranomaisen toteaa, että toteutettavien voimaloiden melutason on alitettava asetuksen ohjearvot ja huomauttaa, että melumallinnuksessa esitetään asutukselle melutasoja, jotka ovat hyvin lähellä lain asettamaa ohjearvoa.

Arviointiin liittyvät epävarmuustekijät huomioiden hankkeen meluvaikutuksista voi muodostua arvioitua kielteisempiä vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. Tuulivoimaloiden mahdollista uudelleen sijoittamista tai poistamista tulee tarkastella suhteessa kohteisiin, joissa meluarvot ovat lähellä ohjearvon rajaa 40 dB. Hankkeen

jatkosuunnittelussa tulee huomioida, että tehdyissä mallinnoissa on käytetty melua lieventäviä ratkaisuja ja tarkistaa melumallinnus viimeistään rakentamislupavaiheessa kyseessä olevien asuinrakennusten osalta.

Arviointiselostuksessa on esitetty usean rakennuksen osalta, että hanketoimijalla on käynnissä neuvottelut rakennuksen omistajien kanssa käyttötarkoituksen muuttamisesta. Mikäli rakennuksen käyttötarkoituksen muuttaminen ei ole mahdollista, tulee tuulivoimaloiden sijaintia muuttaa niin, että mahdolliset melun ohjearvot eivät asuin- tai vapaa-ajan rakennuksissa ylitä.

Välkevaikutusten osalta molemmissa vaihtoehdoissa ylittyy Ruotsin suositusarvo 8 h/v todellista välkettä yhden asuinrakennuksen kohdalla. Vaihtoehdossa VE2 vuotuinen välkeaika ylittää kyseisen asuinrakennuksen kohdalla myös Tanskan 10 h/v ohjearvotason. Lisäksi vaihtoehdossa VE1 Saksan ylittyy Saksan raja-arvot neljän asunnon kohdalla ja vaihtoehdossa VE2 kolmen asunnon kohdalla. Yhteysviranomaisen yhtyy arviointiselostuksen arvioon, että molemmista hankevaihtoehdoista aiheutuu kohtalaista haittaa ihmisten elinoloihin.

Arviointiselostuksen välkemallinnus-liitteessä on laadittu välkemallinnus kolmella eri voimalakorkeudella. Voimalakorkeuden madaltamisella on mallinnuksen mukaan selkeä välkehaittaa vähentävä vaikutus asutukselle. Voimalakorkeuden ja lapojen mitoituksen vaikutuksia ei kuitenkaan ollut esitetty arviointiselostuksessa lieventämiskeinoina. Yhteysviranomaisen katsoo, että molemmissa hankevaihtoehdoissa välkehaitan ehkäisemiseksi voimaloiden määrää, sijoittelua tai korkeutta tulee muuttaa niin, että välkehaittaa ei synny. Melu- ja välkemallinnukset tulee tarkistaa rakentamislupavaiheessa, kun tarkka rakennuspaikka on selvillä.

Melumallinnuksen osalta yhteisvaikutusten arviointiin liittyy epävarmuustekijöitä, sillä Ooperin tuulivoimahankkeen lisäksi myös useiden muiden lähialueiden hankkeiden melumallinnoissa on käytetty meluvaikutuksia lieventäviä ratkaisuja.

Arviointiselostuksessa on esitetty, että tuulivoimaloiden osien kuljetus hankealueelle kulkisi Ilmajoen Visaharjuntien kautta. Visaharjuntie kulkee sekä luonnonsuojelu- että pohjavesialueella, ja on yksityisen luonnonsuojelualueen kohdalla nykytilassaan varsin kapea, ja puusto yltää aivan tien reunaan saakka. Yhteysviranomaisen toteaa, että tien leventämisellä ja puuston poistamisella saattaa olla merkittäviä vaikutuksia luonnonsuojelualueeseen ja pohjavesialueeseen. Toimenpiteet voivat vaatia edellä mainittua luonnonsuojelulain 54 §:n mukaista poikkeamislupaa.

Perustelut

Maisemavaikutukset

Voimala-alueen lähi- ja ulommalla vaikutusalueella on alavia alueita, joille tuulivoimaloiden näkyvyys on hyvä. Tuulivoimaloiden rakentamisesta aiheutuu merkittävä visuaalinen muutos nykyiseen maisemakuvaan valtakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:ssa Ooperin alueelle (tuulivoimaloiden alue nro 10) osoitetaan tuulivoimaloiden alueen merkintä, jolle on lisäksi annettu aluekohtainen suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei tuulivoimarakentaminen merkittävästi heikennä valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden tai merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen maisemakuvaa. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon, ettei tuulivoimaloista muodostu Kyrönjokilaakson kulttuurimaisemien, Orisbergin kulttuurimaiseman tai Ilmajoen Alajoen lakeusmaiseman valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden maisemakuvaa hallitsevaa elementtiä.

Etelä-Pohjanmaan liitto huomauttaa lausunnossaan, että vaihtoehdossa VE1 voimalasijoittelu poikkeaa maakuntakaavassa alueelle osoitetusta tuulivoimaloiden alueen rajauksesta. Vaihtoehdossa VE1 hankealueen pohjois- ja koillisosissa sijoittuisi seitsemän (7) voimalaa maakuntakaavassa osoitetun alueen ulkopuolelle. Liitto ei yhdy arviointiselostuksen näkemykseen, että kyseessä olisi tyypillinen maakuntakaavan täsmentyminen kuntakaavoituksessa, vaan pitää poikkeamaa merkittävänä. Poikkeamaa pidetään merkittävänä, koska maakuntakaavan tavoitteet eivät näyttäisi arviointiselostuksen mukaan toteutuvan ja vaihtoehdon VE1 suunnitelmat ovat ristiriidassa suhteessa maakuntakaavan muihin kaavamerkintöihin. VE1:n koillispuolen voimalat lisäävät hankkeen maisemavaikutuksia huomattavasti Orisbergin ruukinalueen valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle sekä Orisbergin ruukinalueen valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön alueelle.

Erityisesti hanke heikentää Orisbergin kulttuurimaiseman (VAMA 2021) maisemakuvaa merkittävästi. Orisbergin kulttuurimaiseman avoimissa näkymissä peltojen reunoilla ja Kotilammin rannalla tuulivoimalat muuttavat merkittävästi maisemakuvaa ja muodostuvat maisemakuvaa hallitsevaksi elementiksi. Lisäksi hanke vaikuttaa Ilmajoen Alajoen lakeusmaiseman maisemakuvan yhtenäisyyteen, lakeusnäkymiin ja mahdollisesti myös merkittäviin rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuuksiin ja Kyrönjoen kulttuurimaisemassa perinteisiin kylä- ja lakeusnäkymiin. Edellä mainittujen lisäksi hanke vaikuttaa maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön maisemakuvaan.

Arviointiselostuksessa toistuu maisemavaikutuksia lieventävänä seikkana maiseman peitteisyys ja muun muassa voimaloiden näkyminen kaukana tai kapealla sektorilla maisemassa. Yhteysviranomainen toteaa, että

puuston suojaavaa vaikutusta ei voida huomioida maisemavaikutuksia lieventävänä tekijänä eikä peitteisyyden takia voida arvioida hankkeen vaikutuksia vähäisemmiksi. Tuulivoimaloiden elinkaaren aikana metsäalueiden peittävyys voi vaihdella huomattavasti metsätaloustoimien takia. Hankealueen lähivaikutusalueella alle 10 km etäisyydellä sijaitsee pinta-alallisesti merkittävä osuus vaikutusalueen valtakunnallisesti merkittävistä maisema-alueista.

Linnusto

Linnustollisesti arvokkaimmat elinympäristöt on todennäköisesti pystytty tunnistamaan käytetyillä menetelmillä. Selvitystä tulee pitää riittävydessään vain minimivaatimukset täyttävänä. Käytetyn tarkkailupisteen enimmäisetäisyys hankealueen kauimpaan reunan on peräti 7 km. Yhteysviranomaisen katsoo, että lintujen tarkkailupisteet eivät kata koko hankealuetta. Tämä selittää sitä, että päiväpetolintujen lentoja on havaittu vain hankealueen eteläpuoliskossa havaintopisteen läheisyyteen painottuen. Esimerkiksi Nättiin ja Pelman metsän Natura 2000 -alueilla mahdollisesti pesivät metsäpetolinnut kana-, hiiri- ja mehiläishaukka, jääneet kyseisestä pisteestä havaitsematta. Lisäksi alueella pesivää kuukkelia ei ole havaittu lainkaan.

Hankkeen kaikki sähkönsiirtovaihtoehdot kulkisivat Ilmajoen Alajoen peltoaukeiden tärkeän muutonaikaisen levähdysalueen (FINIBA- tai MAALI-alue) halki.

Linnustoa ja muutakin lajistoa ajatellen hankkeen keskeisiä vaikutusmekanismeja ovat elinympäristöjen tuhoutuminen ja pirstoutuminen. Kielteisiä vaikutuksia seuraa metsän kaatamisesta tuulivoimaloita, sähkönsiirtoa ja tiestöä varten. Hankkeessa tarvittavat rakenteet pirstovat yhtenäisiä ja laajoja, syrjässä sijaitsevia metsäisiä elinympäristöjä useiksi pienemmiksi saarekkeiksi. Tuulivoimaloiden rakentamisen jälkeen alue menettää yhtenäisen, nykytilassaan melko vähän rakenteita sisältävän alueen luonteensa sekä merkityksensä luonnon ydinalueena.

Luonnonolot

Hankealue sijoittuu lähes kokonaisuudessaan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 osoitetulle luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeälle alueelle. Kaikki sähkönsiirtovaihtoehdot kulkevat myös alueen läpi. Alueeseen liittyy myös tärkeä ekologinen yhteys. Lähialueille suunnitellut muut tuulivoimahankkeet vaikuttavat samoihin ekologiisiin yhteyksiin maankäytön lisääntymisen ja elinympäristöjen pirstoutumisen myötä.

Sähkönsiirtovaihtoehto SVEA kulkee muun muassa valtion ja yksityisen suojelualueen läpi, joilla sijaitsee esimerkiksi vanhaa metsää,

tervaleppäkorpi sekä maakuntamme ainoa tunnettu kaiheorvokkiesiintymä (Suomen erityisvastuulaji). Lisäksi suunnitellun reitin alle jää erittäin uhanalaiseksi luokiteltu heinä- ja ruohokorpi.

Päätöksessä Visaharjun suojelualueen rauhoittamiseksi (Vaasan lääninhallitus, 127A-437) annettujen rauhoitusmääräysten mukaan alueella on kiellettyä mm. kasvien ja kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen, teiden rakentaminen sekä kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa muuttaa alueen maisemakuva tai vaikuttaa epäedullisesti kasvillisuuden ja eläimistön säilymiseen. Määräysten estämättä on sallittua kunnostaa tie nykyiselle paikalle lääninhallituksen (sittemmin ELY-keskus) hyväksymän suunnitelman mukaan niin, että Visaharjun maisemakuva säilyy. Jatkosuunnittelussa tulee selvittää, tarvitaanko puuston poistoon luonnonsuojelulain 54 §:n mukainen poikkeamislupa.

Natura-lausunto

Ooperin tuulivoimahankkeen toteutusvaihtoehdon VE1 vaikutukset Pelman metsän ja Nättypiin Natura-alueiden liito-oravaan jäivät epävarmoiksi. Vakiintuneen oikeuskäytännön perusteella varovaisuusperiaate edellyttää Natura-arvioinnin kohdalla merkittävien vaikutusten poissulkemista tavalla, joka ei jätä epäilyksiä (mm. KHO 2020:3). Nyt kyseessä olevan hankkeen kohdalla vaikutukset liito-oravaan tulee täten arvioida varovaisuusperiaatteen mukaisesti merkittävän heikentäväksi. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan toteutusvaihtoehdon VE2 ei katsota vaikuttavan merkittävästi Pelman metsän tai Nättypiin Natura-alueisiin.

Luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos 35 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 verkostoon. Sen estämättä mitä 1 momentissa säädetään, saadaan lupa muutoin lainsäädännössä säädetyt edellytykset täyttävälle hankkeelle kuitenkin myöntää tai suunnitelma hyväksyä tai vahvistaa, jos hankkeelle tai suunnitelmalle ei ole vaihtoehtoja ratkaisua ja valtioneuvosto yleisistunnossa päättää, että hanke tai suunnitelma on toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä.

Jotta arvioinnissa esiintyvää epävarmuutta voidaan vähentää, tulee Natura-arviointia täydentää tarkemmalla arviolla toteutusvaihtoehdon VE1 liito-oravalle aiheuttamista häiriövaikutuksista, kanahaukkaan kohdistuvien vaikutusten kautta liito-oravalle aiheutuvista epäsuorista vaikutuksista, huoltoteiden aiheuttamasta häiriön lisääntymisestä ja vaikutuksista liito-oravan kulkuyhteyksiin sekä tieverkoston parantumisen myötä lisääntyneen metsätalouden aiheuttamasta elinympäristöjen pirstoutumisesta ja menetyksestä aiheutuvista vaikutuksista. Lisäksi tulee

tarkentaa Ooperin tuulivoimahankkeen ja alueen muiden tuulivoimahankkeiden tai muiden hankkeiden mahdollisten yhteisvaikutusten arviointia liito-oravan elinympäristöihin liittyen.

Ihmisten elinolot ja viihtyvyys

Hankealuetta ja sen lähialueita pidetään virkistyskäytön kannalta tärkeänä, mikä tuli esiin sekä annetuissa mielipiteissä että asukaskyselyssä. Aluetta käytetään muun muassa ulkoiluun, marjastukseen, sienestykseen, metsästyksen sekä luonnon tarkkailuun. Myös hankealueen läheisyydessä sijaitseva Kylkisalonneva on tunnistettu maakunnallisesti arvokkaaksi virkistyskohteeksi.

Melu ja välke

Melumallinnuksessa on käytetty meluvaikutusta lieventävänä ratkaisuna hammadettuja lapoja. Mallinnuksen mukaan vaihtoehdossa VE1 suurimmat meluvaikutukset aiheutuvat yhdelle vapaa-ajan asuinrakennukselle (39,6 dB) ja kahdelle vakituiselle asuinrakennukselle (melutaso ylittää 38 dB). Vaihtoehdossa VE2 suurin meluvaikutus aiheutuu yhdelle vakituiselle asuinrakennukselle, jonka kohdalla melutaso mallinnuksen mukaan on 38,6 dB.

Vaikka mallinnuksessa on lisätty äänitehotasoon +2,0 dB:n varmuusarvo ympäristöministeriön mallinnusohjeen mukaisesti, aiheuttaa hankkeessa suunnitellun ja mallinnuksessa käytetyn voimalantyyppin eroavuus sekä lievennystoimien käyttö epävarmuutta erityisesti niiden rakennusten osalta, joiden kohdalla valtioneuvoston asetuksen 1107/2015 40 dB:n ohjearvo alittuu vain vähän.

Suomessa ei ole määritetty välkevaikutukselle raja-arvoja tai suosituksia. Vaikutusten arvioinnissa on käytetty Ruotsissa, Tanskassa ja Saksassa annettuja suositusrajoja. Välkevaikutusten mallinnukset on tehty huomioiden puuston suojaava vaikutus. Yhteysviranomaisen katsoo, että vaikka Suomessa ei ole määritetty välkevaikutuksille raja-arvoja tai suosituksia, muissa maissa käytettyjä suosituksia on perusteltua noudattaa välkehaitan ehkäisemiseksi.

Maankäyttö ja kaavoitus

Hankevaihtoehdoista VE2 on Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n mukainen, sillä vaihtoehdon kaikki voimalat sijoittuvat kokonaisuudessaan maakuntakaavan mukaiselle tuulivoimaloiden alueelle. Vaihtoehdo VE1 ei ole Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n mukainen, sillä Etelä-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan, sillä maakuntakaavan tavoitteet eivät täyty ja vaihtoehdo on ristiriidassa maakuntakaavan muiden merkintöjen kanssa. Vaihtoehdossa VE1 hankkeen seitsemän (7) voimalaa sijoittuisivat tuulivoimaloiden alueen merkinnän pohjois- ja koillispuolelle.

Yhteisvaikutukset

Yhteisvaikutukset muodostuvat merkittävydeltään suurimmaksi Pohjanmaan puolella maakunnallisesti arvokkaassa kulttuuriympäristössä Jokikylän asutus, jossa yhteisvaikutukset ovat suuria tai erittäin suuria.

Pinta- ja pohjavedet

Pohjaveden suojelun näkökulmasta sähkönsiirron reittivaihtoehdot SVEB ja SVEC ovat parempia kuin SVEA, koska niiden reitille ei sijoitu tiedossa olevia vedenottoja tai talousvesikaivoja. Mikäli valitaan reittivaihtoehto SVEC, tulee jatkosuunnittelussa varmistaa, ettei Kilsukylän kohdalla olevalle lähteelle aiheudu haittaa. Erityisesti tulee huomata, että luonnontilaiset lähteet kuuluvat vesilain 2 luvun 11 §:n mukaan suojeltuihin vesiluontotyypeihin.

Tuulivoimaloiden osien kuljetusreitiksi esitetty Visaharjuntie kulkee Visaharjun (1014551) vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella harjuytimen suuntaisesti. Pohjaveden suojelun näkökulmasta huomattavasti vähäriskisempi kuljetusreitti hankealueelle olisi pohjoisesta vt 18 suunnasta, jossa reitin varrella ei ole pohjavesialueita.

Hydrologisten muutosten lisäksi ojitusten (kuivatuksen) aiheuttama vesistökuormitus kestää nykytietämyksen perusteella huomattavasti pitempää kuin vain kaivamisen ajan. Lisäksi kuormituksen kasvu on osin pysyvää. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee selvittää ojitusilmoituksen tarve.

Arviointiselostuksessa todetaan, että hankealueella ja sähkönsiirtoreiteillä esiintyy mustaliusketta. Hankeen jatkosuunnittelussa tulee tehdä suunnitelma mustaliuskeen aiheuttamien haittojen välttämiseksi ja minimoimiseksi.

7 Hankkeen jatkokäsittelyssä huomioitavaa

Hanketta koskevaan lupahakemukseen on liitettävä arviointiselostus ja tämä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Lupaviranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän. Lupapäätökseen on sisällytettävä perusteltu päätelmä, ja siinä on asianmukaisesti otettava huomioon arviointiselostusta koskevien kuulemisten tulokset. Päätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon.

Lupaviranomaisen on varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa. Hankkeesta vastaava voi tarvittaessa pyytää ennen lupa-asian vireille tuloa yhteysviranomasta esittämään

näkemyksensä perustellun päätelmän ajantasaisuudesta. Ajantasaistamisen tarvetta voidaan joutua tarkastelemaan esimerkiksi, jos hanke on muuttunut tai arvioinnista on kulunut pitkä aika.

8 Perustellun päätelmän toimittaminen ja siitä tiedottaminen

Yhteysviranomainen toimittaa perustellun päätelmänsä sekä kopiot arviointiselostuksesta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle.

Perusteltu päätelmä toimitetaan tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, vaikutusalueen kunnille, maakuntien liitoille ja muille asianosaisille viranomaisille.

Perusteltu päätelmä sekä saadut lausunnot ja mielipiteet ovat nähtävillä ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/ooperituulivoimaYVA sekä viranomaisen verkkosivuilla 30 päivän ajan osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset/etela-pohjanmaa.

9 Suoritemaksu, sen määräytyminen ja maksua koskeva oikaisumahdollisuus

Suoritemaksu on 11 000 euroa.

Yhteysviranomaisen perustellusta päätelmästä perittävä maksu on määritetty tavanomaisen hankkeen mukaisesti (14-23 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että perustellusta päätelmästä perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän perustellun päätelmän antamispäivästä.

10 Sovelletut säännökset

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 19 ja 23 §

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 4 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallinto-keskuksen maksullista suoritteista vuonna 2024 2 §.

14.2.2025

Asia on käsitelty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueella.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Satu Ala-Könni ja ratkaissut johtava asiantuntija Jutta Lillberg-Puskala.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asiahallintajärjestelmässä. Merkintä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liitteet

Liite 1 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukainen lausunto Natura-alueisiin kohdistuvia vaikutuksia koskevista arvioinneista, Ooperin tuulivoimapuisto, Seinäjoki

Liite 2 Metsähallituksen lausunto Ooperin tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnista koskien Pelman metsän Natura 2000 -aluetta

Liite 3 Metsähallituksen lausunto Ooperin tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnista koskien Nättöpiin Natura 2000 -aluetta

Liite 4 Lausunnot ja mielipiteet

Liite 5 Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Jakelu

Ilmatar Ooperi Oy
Sweco Finland Oy
Seinäjoen kaupunki
Ilmajoen kunta
Isonkyrön kunta
Laihian kunta

Tiedoksi

Tahot, joilta on pyydetty lausuntoa

Tämä asiakirja EPOELY/2588/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/2588/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Ala-Könni Satu 20.03.2025 14:54

Ratkaisija Lillberg-Puskala Jutta 20.03.2025 15:10

MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOHJE

Viranomainen, jolta oikaisua vaaditaan

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kirjallisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus).

Viranomainen, jolle valituskirjelmä on toimitettava sekä oikaisuvaatimusaika

Asian käsittelystä perittävää maksua koskeva oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuden (6) kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa ei antopäivää oteta lukuun. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisua vaaditaan
- millaista oikaisua vaaditaan (miltä kohdin päätökseen haetaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi)
- perusteet, joilla oikaisua vaaditaan
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja kotikunta
- postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelmä.

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon oikaisua haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään valtakirja (Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus niin määrää.)

Oikaisuvaatimuksen perille toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskuksen kirjaamoon. Oikaisuvaatimuskirjelmän voi tuoda perille vaatimuksen tekijä itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuullaan lähettää myös postitse, sähköpostitse, telekopiona tai toimittaa lähetin välityksellä. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen toimittamisesta telekopiona tai sähköpostitse säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Yhteystiedot

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

käyntiosoite:
Alvar Aallon katu 8, SEINÄJOKI
Wolffintie 35, VAASA
Pitkäsillankatu 15, KOKKOLA
Aukioloaika: kello 8.00 – 16.15

postiosoite:
PL 156, 60101 SEINÄJOKI
PL 262, 65101 VAASA
PL 77, 67101 KOKKOLA

puhelin: 0295 027 500
Telekopio: 0295 020 341
sähköposti: kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Sähköinen asiointi –lomake: www.ely-keskus.fi

OIKOPOLUT > Sähköinen asiointi ja lomakkeet > ELY-keskusten yleinen asiointilomake yrityksille, yhdistyksille ja toiminnanharjoittajille. Tähdellä merkityt kohdat ovat pakollisia. Esim. skannatun lomakkeen voi lähettää sähköisen palvelun kautta.